

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝

Եվրասիա միջազգային համալսարանի ռեկտոր,
աշխարհագրական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր
Լ. Օհանյան
18 հունիսի 2021թ.

ԱՌԱՋԱՏԱՐ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԾԻՔԸ ՎԱՆՈՒՆԵ ԺՈՐԱՅԻ
ՀՈՎՍԵՓՅԱՆԻ «ԺԲ.01.01-ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ,
ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՈՒՍՍՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ»
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՄԲ «ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ՊԱՏԱՄԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ
ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐԸ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԵՎ ՕՐԵՆՄԴՐԱԿԱՆ
ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՏԵՔՍՏՈՒՄ (ՀԱՄԱՏԵՍԱԿԱՆ
ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ)» ՎԵՐՏԱՌՈՒԹՅԱՄԲ ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ
ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒԻ ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆԻ ՀԱՅՑՄԱՆ
ԱՏԵՆԱԽՈՍՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Հայաստանում ևս, զարգացած իրավական համակարգ ունեցող երկրների օրինակով, դինամիկ կերպով առաջ ընթացող նվաճումների ու դրանց կիրառման սեփական փորձի հիման վրա իրավաբանական պատասխանատվության օրենսդրական կարգավորումները հետևողականորեն կատարելագործվում են, ձեռք բերում համապարփակ և ժամանակակից բնույթ: Դրան զուգահեռ, Հայաստանում սոցիալական պատասխանատվության հատուկ տեսակ իրավական պատասխանատվությունը, որը պետական հարկադրական բնույթ ունի, գործուն միջոց է մարդկանց և նրանց կոլեկտիվների վրա ներգործելու, իրավական նորմերի անշեղ կատարման, պետական կառավարման ոլորտում իրավախախտումների կանխարգելման և օրենսդրության պահանջների պահպանման գործում, դեռևս կատարելագործման խիստ կարիք ունի, մասնավորապես այդ բնագավառում դեռևս գոյություն ունեն մի շարք վիճելի խնդիրներ, որոնք տեսական, բազմակողմանի հետազոտության անհրաժեշտություն ունեն, որովհետև նշված բնագավառի որոշ հիմնախնդիրներ, մասնավորապես նշված դրական և հետընթաց

պատասխանատվության իրականացման կառուցակարգերը լրիվ մշակված չեն: Բացի այդ, հետազոտության կոնկրետ խնդիրներից են նաև իրավաբանական պատասխանատվության նոր տեսակներ և դրանք որոշելու համար նոր չափանիշներ սահմանելը, «տեղեկատվական-որոնողական էլեկտրոնային համակարգի հիման վրա մշակված ձևաչափ գտնելը, որը հեղինակի առաջարկն է՝ էլնելով նոր տեխնոլոգիաների կիրառման անհրաժեշտությունից»:

Անհրաժեշտ է նշել, որ ատենախոսին հաջողվել է պատշաճ գիտական մակարդակով ներկայացնել քննարկով թեմայի արդիականությունը և մշտապես մշակման անհրաժեշտությունը:

Ատենախոսը երեք գլուխներում և դրանց տակ ընկնող ութ պարագրաֆներում (ատենախոսը դրանք անվանել է «ենթագլուխներ»), հարուստ և ժամանակակից մասնագիտական գրականության ու ընդհանրացված դատական պրակտիկայի վերլուծության հիման վրա ներկայացրել է իրավաբանական պատասխանատվության ընդհանուր գիտատեսական հարցադրումներն ու հայեցակարգային մոտեցումները, իրավաբանական պատասխանատվության հիմքերը, դրական և հետադարձ պատասխատվությունների առանձնահատկությունները, իրավաբանական պատասխանատվության իրացման արդիական հիմնախնդիրները: Վերջինս վերաբերում է իրավաբանական պատասխանատվության իրականացման խնդրահարույց հարցադրումները իրավաբանական պատասխանատվության տեղեկատվական-որոնողական էլեկտրոնային համակարգի մշակելուն և ներդրման անհրաժեշտությունը:

Ատենախոսը պահպանել է աշխատանքի ներածությանը և ամփոփմանը (եզրակացություններին) ներկայացվող կանոնները: Իրավաբանական պատասխանատվության հետ առնչվող գիտական կատգորիաների և հայեցակարգերի հստակ և գրագետ վերլուծությունը հեշտացնում են հեղինակի դատողությունների իրավաընկալումը:

Ատենախոս Վանինե Հովսեփյանն իր աշխատանքի 9-11 էջերում հիմնավորված ձևով ներկայացրել է հետազոտության գիտական նորույթը: Մեզ համար ընդունելի է հեղինակի այն հայեցակարգային մոտեցումը, ըստ որի գործող օրենսդրության վերլուծության հիման վրա առաջարկվում է գիտական շրջանառության մեջ մտցնել իրավաբանական պատասխանատվության նոր

հասկացություն ու տեսակներ, մշակել իրավաբանական պատասխանատվության տեղեկատվական-որոնողական էլեկտրոնային համակարգը: Հեղինակն առաջարկում է իրավաբանական պատասխանատվության վերաբերյալ իր մոտեցումը: Նորույթներ են պարունակում նաև պաշտպանության ներկայացված 10-ը դրույթները, այդ թվում նաև այն, որ իրավական հարաբերությունների կարգավորման կատարելագործումը պետք է ընթանա համաթույլատրելի կարգավորման մեթոդների ավելի լայն կիրառման ճանապարհով, որոնք պետք է գուցակցվեն իրավակարգավորումների ոլորտում հստակ արգելանքների հետ, որով այն տարբերվում է վարքագծի սոցիալապես արդարացված ազատությունից՝ ինքնուրույնությունից, նախաձեռնությունից, նաև՝ բացասական երևույթներից՝ կամայականությունից, անօրինականությունից, հանցավորությունից:

Ատենախոս Հովսեփյանի կողմից հրատարակված 244 էջից բաղկացած երեք մենագրությունները և ևս երեք գիտական հոդվածներն իրապես արտացոլում են աշխատանքի հիմնական դրույթները, որոնք կարող են հաջողությամբ օգտագործվել իրավապահ մարմինների առօրյա աշխատանքում և «Պետության և իրավունքի տեսություն» դասընթացի ուսուցման պրոցեսում:

Ատենախոսությունն ունի ոչ միայն տեսական-գիտական, այլ նաև գործնական-կիրառական նշանակություն: Այն ամբողջական և ինքնուրույն է, թեման և բովանդակությունը համապատասխանում են ընտրված մասնագիտությանը:

Վերը նշված ամբողջ դրականի հետ մեկտեղ, աշխատանքը՝ ըստ մեզ, չէր չէ նաև թերություններից ու անճշտություններից, որոնք հանգում են հետևյալներին.

1. Մեր կարծիքով աշխատանքը պետք է վերտառվեր ոչ թե որպես «սահմանադրական և օրենսդրական փոփոխությունների համատեքստում իրավաբանական պատասխանատվություն», այլ ուղղակի «օրենսդրական փոփոխությունների համատեքստում», որովհետև սահմանադրությունն ևս օրենք է և այն էլ՝ հիմնական օրենք:
2. Ատենախոսը աշխատանքի արդիականությունը հիմնավորել է ոչ միայն հենց սովյալ վերտառության տակ, այլ նաև հետազոտության թեմայի գիտական մշակվածության ու հետազոտության տեսական հիմքին վերաբերող

բաժիններում, մինչդեռ այդ հիմնավորումները կարելի էր համախմբել հենց առաջին մասում:

3. Գիտական նորությին նվիրված է ավելի քան երկու էջ, որտեղ շարադրված են նաև պարզունակ (տրիվյալ) բացատրություններ: Ավելի ցայտուն կլինեք այս բաժնում ներկայացնել միայն հեղինակային մոտեցումը:
4. Ատենախոսության 4, 8 և 11-րդ և սեղմագրի 4-7-րդ էջերում «կաժեգորիաները» եզրույթի փոխարեն օգտագործվել է «կաթեգորիաները», որը ոչ թե ուղղագրական սխալի, այլ հենց եզրույթի իմաստի ոչ հայերենացման արդյունք է: Եվ աշխատանքի, և սեղմագրի 7-րդ էջերում օգտագործվել է «գիտական ճանաչություն» հասկացությունը՝ «գիտական ճանաչողության» փոխարեն:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ.

Վանինե Ժորայի Հովսեփյանի «Իրաքական պատասխանատվության հիմնախնդիրը սահմանադրական և օրենսդրական փոփոխությունների համատեքստում (համատեսական վերլուծություն)» վերտառությամբ ատենախոսության թեմայով աշխատանքը արդիական է, պարունակում է գիտական նորույթ, ունի տեսական և գործնական նշանակություն, ավարտուն է, ինքնուրույն: Հետազոտության արդյունքները կիրառելի են և իրավաստեղծ գործունեության, և ակադեմիական գործընթացներում: Ատենախոսությունը լիովին համապատասխանում է ՀՀ գիտական աստիճանաշնորհման կանոնակարգով առաջադրված պահանջներին և դրա հեղինակն արժանի է ԺԲ.00.01 մասնագիտությամբ իրավաբանական գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճանի շնորհման:

Եզրափակվողագային համալսարանի իրավագիտության ամբիոնի վարիչ,
Իրավագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր

Ռ. Պետրոսյան